ſecuta ſunt. Vetuſtus codex habet, πικρίας, ϗ θυμȣ̃, quæ duæ voces conjunguntur etiam à B. Paulo in Epiſtola ad Epheſios, *c.* 4. Sunt autem nonnulla in hoc Capite partim ex manuſcriptis Gratiani codicibus, partim ex ipſo originali emendata.

XXXVII. *Item* AMBROSIUS in libro 2. de Pœnitentia, *c.* 11. [an. 374. *Mediolani.*]

[b] *Nonnullis verbis omiſſis.* [c] *Pſal.* 136.

IN ſalicibus [b], inquit [c], *in medio ejus ſuſpendimus organa noſtra. Quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena?* Si enim caro menti repugnat, nec ſubdita eſt animi gubernaculo, & mentis imperio; aliena eſt terra, quæ non domatur exercitio cultoris; & ideò non poteſt fructus charitatis, Pœnitentiam pacis [α] afferre. Melius eſt ergo tunc quieſcere, cùm exercere non queas opera Pœnitentiæ, ne in ipſa Pœnitentia fiat, quod poſteà indigeat Pœnitentiâ. Quæ ſi ſemel fuerit uſurpata, nec jure celebrata; nec prioris fructum obtinet, & aufert uſum poſterioris. Sanè & cùm caro repugnat, mens ad Dominum debet eſſe intenta: & ſi opera non ſequuntur, fides non deſeratur [β]: &, ſi impugnant vel carnis illecebræ, vel poteſtates adverſariæ, maneat mens Deo dedita. Tunc enim maximè urgemur [γ], cùm caro cedit: & ſunt, qui vehementer incumbant, miſeræ animæ, quærentes omne auferre præſidium. Unde illud eſt [d]: *Exinanite, exinanite uſque ad fundamentum in ea.* Quam miſeratus David, ait: *filia Babylonis miſera;* miſera utique, quia Babylonis filia eſt: quæ Dei filia eſſe deſivit; cui tamen Medicum invitat, dicens: *Beatus, qui tenebit, & allidet parvulos ſuos ad petram;* hoc eſt, qui infirmas, & lubricas cogitationes allidat ad Chriſtum, qui omnes irrationabiles motus ſui reverentiâ, & diſceptatione [e] comminuat.

[d] *Ibidem.*

[e] *al.* diſcretione.

¶ CORR. ROM. [α] *Pœnitentiam pacis.*] In multis vetuſtis legitur, *Pœnitentiæ, & pacis:* in originali autem impreſſo, *patientiam pacis.*

[β] *Fides non deſeratur.*] In aliquot manuſcriptis eſt, *fides non deſerat;* in vetuſtioribus B. Ambroſii operum editionibus, *fides deſideret*, in recentiore Pariſienſi, *fides deſerviat.*

[γ] *Urgemur.*] In nonnullis vetuſtis legitur, *urgetur; cùm caro non credit.*

XXXVIII. *Item* HIERONYMUS ſuper Matth. *ad c.* 27 [f]. [c. an. 400. *in Palæſtina.*]

[f] Gloſſa ord. & Beda *ad eumdem locum.* [g] *Sent.* 4. *diſt.* 15. [h] *al.* Sed. [i] *Pſal.* 180.

NIhil Judæ [g] profuit egiſſe pœnitentiam [α], per quam ſcelus corrigere non potuit. Si [h] quando frater ſic peccat in fratrem, ut emendare valeat, quod peccavit; poteſt ei dimitti: ſin autem permanent opera, fruſtrà voce aſſumitur Pœnitentia. Hoc eſt, quod in Pſalmo de eodem infeliciſſimo Juda dicitur [i]: *Et oratio ejus fiat in peccatum:* ut non ſolùm emendare nequiverit proditionis nefas, ſed proprii homicidii ſcelus addiderit.

¶ CORR. ROM. [α] *Egiſſe pœnitentiam.*] Sic in Gloſſa, ex qua videtur ſumptum Caput hoc: ſed apud B. Hieronymum, & Magiſtrum, *ſera pœnitentia*: apud eumdem verò Magiſtrum paulò pòſt legitur depravatè, *emendare non valeat.*

XXXIX. *Item* LEO Papa in ſermone, qui incipit, *Inter omnia;* id eſt, tertio de Paſſione Domini [k]. [c. an. 445. *Romæ.*]

[k] Gloſſa ord. *ad c.* 27. *ad Matth.*

SCeleratior omnibus ô Juda, & infelicior extitiſti; quem non Pœnitentia revocavit ad Dominum: ſed deſperatio traxit ad laqueum. Expectaſſes conſummationem criminis tui, & donec ſanguis Chriſti pro omnibus funderetur peccatoribus, informis lethi ſuſpendium diſtuliſſes.

GRATIAN. 9. *Pars.* [l] *Naüm* 1. *ex* LXX. [m] *al.* vindicabit.

„ HIS autoritatibus, quæ ſit vera, quæ falſa oſtenditur Pœnitentia; & falſæ nulla indulgentia dari probatur: in quo illorum ſententia deſtruitur, quâ eum, qui pluribus irretitus fuerit peccatis, aſſeritur unius delicti pœnitentiâ, ejuſdem veniam conſequi à Domino ſine alterius criminis pœnitentia. Quod etiam multis autoritatibus probare conantur. Quarum prima eſt illa Naüm Prophetæ [l]: *Non judicabit* [m] *Deus bis in idipſum.* Sed quem Sacerdos judicat, Deus judicat, cujus perſonam in Eccleſia gerit. Qui ergo à Sacerdote ſemel pro peccato punitur, non iterùm pro eodem peccato à Domino judicabitur.

XL. *Item* GREGORIUS ſuper Ezechielem *hom.* 10. [c. an. 600. *ibid.*]

[n] *Sent.* 4. *diſt.* 15. [o] *Amos* 4.

PLuit [n] Dominus [o] ſuper unam civitatem, & ſuper alteram non pluit: & eamdem civitatem ex parte compluit, & ex parte aridam relinquit. Cùm ille, qui proximum odit, ab aliis vitiis ſe corrigit; una eadémque civitas ex parte compluitur, & ex parte arida manet: quia ſunt, qui cùm quædam vitia reſecant, in aliis graviter perdurant.

¶ CORR. ROM.] Similis ſumma verborum B. Gregorii eſt in Gloſſa ordinaria *ad c.* 4. Amos; non tamen eadem omnino.

XLI. *Item* AMBROSIUS in 18. octonario, *Pſalmi* 118 [p]. [c. an. 380. *Mediolani.*]

[p] *Serm.* 18. [q] Gloſſa ordin. *ibi. Zadich.*

PRima [q] conſolatio eſt, quia non obliviſcitur miſereri Deus: ſecunda per punitionem [α]; ubi, etſi fides [β] deſit, pœna ſatisfacit, & relevat.

¶ CORR. ROM. [α] *Punitionem.*] Anteà legebatur, *compunctionem.* Emendatum eſt ex Gloſſa ordinaria (cujus Caput hoc eſt ſumma quædam: & magis convenit cum ſententia B. Ambroſii: cujus tamen locum integrum præſtat accuratè legere.

[β] *Fides.*] In Gloſſa additur, *id eſt, conſcientia debiti:* & ſic declarat Gratianus *infrà c. quærat.*

GRATIAN. [r] *Sent.* 4. *diſt.* 15. Inf. *eâd. c. quærat aliquis, & c. ignis.* Sup. XXIII. *q.* 5. *quid ergo.* [s] In lib. de vera & falſa Pœnitentia, *c.* 9.

„ ITEM opponitur de Hieronymo [r], qui ſuper Naüm ſentire videtur, quòd ſi fidelis [α] adulterando interficeretur; de adulterio non ampliùs à Deo puniretur. Item, ſi illa ſatisfactio non fuit, quam in adulterio vivens pro homicidio obtulit, cùm adulterii eum pœnituerit, utriuſque ei Pœnitentia imponenda erit: quod à ratione alienum Eccleſiaſticâ probatur conſuetudine, quæ pro eodem peccato (niſi reiteratum fuerit) nulli bis pœnitentiam imponit. §. 1. Sed quòd ei, qui crimen ſibi reſervat, de alio venia non præſtetur; non ſolùm præmiſſis probatur autoritatibus Heſychii, Adamantii, Gregorii, Auguſtini, Smaragdi, Iſidori, verùm etiam alia autoritate ejuſdem Auguſtini in libro de Pœnitentia [s]. Ait enim

¶ CORR. ROM. [α] *Fidelis.*] Sic eſt emendatum ex aliquot vetuſtis, B. Hieronymo, & Magiſtro. Nam anteà legebatur, *Infidelis*, quemadmodum etiam infrà *eâd. c. quærat, & c. ignis.*

XLII. AUGUSTINUS in lib. de vera & falſa Pœnitentia, *c.* 9. [fortè c. an. 428. *in Africa.*]

[t] *Sent.* 4. *diſt.* 15. [u] *Matth.* 12. [x] *Marc.* 16. [y] *Marc.* 5. [z] *Matth.* 9. [a] *al.* indulgentiam.

SUnt plures [t], quos pœnitet peccaſſe: ſed non omnino, reſervantes ſibi quædam, in quibus delectantur: non animadvertentes Dominum [u] ſimul ſurdum & mutum à Dæmonio liberaſſe: per hoc docens nos, numquam, niſi de omnibus ſanari. Si enim vellet ex parte peccata reſervari; habenti ſeptem Dæmonia, manente uno, proficere potuerat ſex expulſis. Expulit autem [x] ſeptem, ut omnia crimina ſimul ejicienda doceret. Legionem autem [y] ab alio ejiciens, neminem reliquit ex omnibus, qui liberatum poſſideret; oſtendens, quòd etiam ſi peccata ſint mille, oporteret de omnibus pœnitere. Laudatus eſt enim Dominus [z], quando ejecto Dæmonio locutus eſt mutus. Numquam aliquem ſanavit, quem omnino non liberavit. Totum enim hominem ſanavit in ſabbato: quia & corpus ab infirmitate, & animam ab omni contagione liberavit; indicans Pœnitentem oportere ſimul dolere de omni crimine orto in anima, & corpore. Scio enim Deum inimicum omni criminoſo. Quomodo ergo, qui crimen reſervat, de alio recipiet veniam? Sine amore Dei conſequeretur veniam [a], ſine quo nemo umquam invenit gratiam. Hoſtis enim Dei eſt, dum offendit perſeveranter. Quædam enim impietas infidelitatis eſt, ab illo, qui juſtus, & juſtitia eſt, dimidiam ſperare veniam. Jam enim foret ſine Pœnitentia invenire gratiam. Pœnitentia enim vera ad Baptiſmi puritatem confitentem conatur adducere. Rectè enim Pœnitens, quidquid ſordium poſt purificationem contraxit, oportet ut abluat, ſaltem lachrymis mentis. Sed ſatis durus eſt, cujus mentis dolorem oculi carnis nequeunt declarare: ſed ſciat culpabiliter ſe durum, qui deflet damna temporis, vel mortem amici: & dolorem peccati lachrymis non oſtendit. Non itaque eſt, ut quis excuſet ſe non habere fontem lachrymarum, qui nonnumquam lachrymis oſtendit dolorem temporalium. Quem ergo pœnitet, omnino pœniteat, &c.

GRATIAN. 10. *Pars.* [b] Sup. *diſt.* 1. *de pœn. c. quem ergo.* *Sent.* 4. *diſt.* 15. Sup. *ſceleratior.* [c] *Hebr.* 3. [d] *Naüm* 1. [e] *al.* vindicabit. [f] Sup. XXIII. *q.* 5. *hoc tamen.*

„ AUTORITAS illa Naüm Prophetæ [b]: *non judicabit Deus bis, &c.* non indiſtinctè oſtendit omnia, quæ temporaliter puniuntur, non ulteriùs à Deo punienda. Quamvis enim Sodomitas, Ægyptios, Iſraëlitas in eremo ſuper eumdem locum dicat Hieronymus temporaliter à Deo punitos, ne in æternum punirentur; non tamen de omnibus generaliter hoc intelligendum eſt: alioqui cuique ſceleroſo optandum eſſet, ut Cæleſti fulmine percuſſus, aut aquis ſubmerſus, aut à ſerpentibus vulneratus pro peccatis ſuis divinitùs interiret, ut æternos cruciatus brevis & momentanea pœna terminaret. Illud etiam Apoſtoli falſum eſſet, quod de proſtratis in deſerto in Epiſtola ad Hebræos ſcribens ait [c]: *propter incredulitatem ſuam non intraverunt in terram promiſſionis.* Ubi probatur, quòd ſicut merito ſuæ infidelitatis requiem illam amiſerunt; ita propter eamdem infidelitatem, veram requiem æternæ beatitudinis nullo modo intraverunt. §. 1. Intelligitur ergo illud Hieronymi de his tantùm, qui inter ipſa flagella pœnitentiam egerunt: quam, etſi brevem & momentaneam, tamen non reſpuit Deus: ſicut & illud Prophetæ [d]: *non judicabit* [e] *Deus bis in idipſum:* de his tantùm [f] intelligi oportet, quos præſentia ſupplicia in melius commutant: ſuper quos non conſurget duplex tribulatio. Qui autem inter flagella duriores, & deteriores fiunt, ſicut Pharao, qui flagellatus à Domino, durior factus eſt; præſentibus æterna connectunt, ut temporale ſupplicium ſit eis æternæ damnationis initium. Unde

XLIII. AUGUSTINUS in Cantico Deuteronomii. [fortè c. an. 410. *ibid.*]

[g] Sententia in Gloſſa ord. *Deuter.* 32. & apud B. Greg. Moral. *l.* 18. *c.* 12.

IGnis ſuccenſus eſt, &c. Hoc eſt [g], vindicta hìc incipiet, & ardebit uſque ad extremam damnationem.

GRATIAN. Iſidorus *de ſummo bono, l.* 3. *c.* 2. *Sent. ibid.*

„ HOC contra illos notandum eſt, qui dicunt, *non judicabit Deus bis in idipſum*, ad omnia pertinere flagella: quia quidam hìc flagellis emendantur; alii & hìc, & in æternum puniuntur: ſicut Antiochus, & Herodes.

„ §. 1. Quòd autem ſuper eumdem locum de adultero fideli Hieronymus ſentire videtur, ex ejuſdem verbis falſum eſſe probatur. Exemplo enim illius, qui Iſraëlitas maledixerat, & qui ligna in ſabbato collegerat, oſtendit parva peccata brevibus & temporalibus ſuppliciis purgari, magna verò diuturnis, & æternis ſuppliciis reſervari. Ait enim

XLIV. IDEM HIERONYMUS in primum caput Naüm. [c. an. 387. *in Palæſtina.*]

[h] Sup. XXIII. *q.* 5. *quid ergo.* §. *quærat. Sent. ibid.* [i] elui. *orig.* [k] *Num.* 15.

QUærat hìc aliquis [h], ſi fidelis deprehenſus in adulterio decolletur, quid de eo poſteà fiat. Aut enim punietur; & falſum eſt hoc, quod dicitur: *non vindicabit Dominus bis in idipſum in tribulatione:* aut non punietur; & optandum eſt adulteris, ut in præſentiarum brevi & citâ pœnâ fruſtrentur cruciatus æternos. Ad quod reſpondebimus, Deum, ut omnium rerum, ita ſuppliciorum quoque ſcire menſuras, & non præveniri ſententiâ Judicis, nec illi in peccatorem exercendæ dehinc pœnæ auferri poteſtatem; & magnum peccatum magnis, diuturníſque lui [i] cruciatibus: ſi quis autem punitus ſit, ut ille in Lege [k], qui Iſraëliticis maledixerat, & qui in ſabbato ligna collegerat; tales poſteà non puniri: quia culpa levis præſenti ſupplicio compenſata ſit.

GRATIAN. [l] Sup. *c. pluit. Sent. ibid.* [m] Sup. *diſt.* 1. *tres ſunt.* [n] Sup. *eâd. prima conſolatio.* [o] *Jac.* 2. [p] *Rom.* 14. [q] *Pſal.* 18. [r] 1. *Cor.* 4. [s] Sup. *prima conſolatio.*

„ ILLUD autem Gregorii [l]: [Pluit Dominus ſuper unam civitatem, &c.] non ad criminis veniam, ſed ad ejus referendum eſt deteſtationem: ut ideò pars civitatis dicatur eſſe compluta; quia crimen, quod dilexerat, deteſtari incipit; non quòd ejus veniam conſequatur. Criminis autem deteſtatio pluvia vocatur; quia ex fonte Divinæ gratiæ cordi noſtro inſtillatur; ut vel ſic quiſque ad veram pœnitentiam perveniat: aut eò minùs à Deo puniatur, quò diuturniore delectatione peccati majus ſibi ſupplicium accumulaſſet. Si verò ad indulgentiam criminis pluvia referatur; Evangelicæ ſententiæ contraire videbitur. Si enim propter fraternum odium, etiam quæ dimiſſa ſunt, replicantur ad pœnam, multò magis, quæ non ſunt dimiſſa, ad vindictam reſervari probantur. §. 1. Item ſi ſecundùm Auguſtinum [m] arbiter ſuæ voluntatis non poteſt inchoare novam vitam, niſi pœniteat eum veteris vitæ; quomodo ad novitatem indulgentiæ perveniet, qui odii vetuſtatem non depoſuit? Ad deteſtationem ergo criminis, ut dictum eſt, non ad ejus indulgentiam pluvia illa pertinere probatur.

„ §. 2. Item illud Ambroſii [n], [Et ſi fides deſit, pœna ſatisfacit;] non de ea fide intelligitur, de qua dicitur [o]: *fides ſine operibus mortua eſt:* ſed de ea, de qua Apoſtolus ait [p]: *omne, quod non eſt ex fide;* id eſt, omne quod fit contra conſcientiam; *peccatum eſt.* Deeſt ergo fides, cùm non ſubeſt conſcientia peccati. Sed quia delicta [q] omnia nullus intelligit, eſt aliquando peccatum in homine, cujus non habet conſcientiam. Unde Apoſtolus ait [r]: *Nihil mihi conſcius ſum, ſed non in hoc juſtificatus ſum.* Cujus ergo peccati deeſt conſcientia; illius pœna ſi patienter feratur, ſatisfacit, & relevat gravatum. Quod autem in fine objicitur [s], [ſi ſatisfactio illa fuit, veniam impetravit: ſi autem veniam non impetravit, ſatisfactio non fuit; ſi autem ſatisfactio non fuit, adhuc ſibi pœna imponenda eſt,] non procedit argumentatio. Satisfactio namque eſt, dum ipſius cauſa peccati exciditur, & ejus ſuggeſtionibus aditus non indulgetur; ſed ejus fructus non percipitur, impeditus peccato, quod non deſeritur: percipietur autem, cùm ejus pœnitentia fuerit ſubſecuta: ſicut ad lavacrum fictè accedens regenerationis Sacramentum accipit; non tamen in Chriſto renaſcitur: renaſcetur autem virtute Sacramenti, quod perceperat; cùm fictio illa de corde ejus receſſerit veraci pœnitentia. Sic etiam ſcribit

XLV. AUGUSTINUS in libro de Pœnitentia [t]. [fortè c. an. 428. *in Africa.*]

[t] In lib. de vera & falſa pœnitentia, *c.* 14. [u] *Sent.* 4. *diſt.* 15. Inf. *diſt.* 5. *c. conſideret.*

PIum eſt [u] credere, & noſtra fides expoſtulat; ut cùm gratia Chriſti deſtruxerit mala priora in homine, etiam remuneret bona: &, cùm deſtruxerit, quod ſuum non invenit; amet, & diligat bonum, quod etiam in peccante plantavit.

¶ CORR. ROM.] Paulò aliter legitur in originali: ſed Magiſter habet ferè ut Gratianus.

GRATIAN. „ Ex hoc ſenſu dictum videtur illud etiam

XLVI. HIERONYMI *ad c.* 1. Aggæi. [c. an. 387. *in Palæſtina.*]

[x] *Sent. ibid.* [y] multa opera. *orig.*

SI quando [x] videris inter multa mala opera [y] peccatorum facere quempiam nonnulla, quæ juſta ſunt, non eſt tam injuſtus Deus, ut propter mala multa, paucorum obliviſcatur bonorum.

GRATIAN. 11. *Pars.*

„ QUAMQUAM memoria bonorum ad præſentem remunerationem poſſit referri: ſicut ſcribit

XLVII. GREGORIUS in homilia de Divite, & Lazaro [z]. [c. an. 593. *Romæ.*]

[z] *In hom.* 40. *habetur ſententia.* [a] *Matth.* 6. [b] *Luc.* 16.

CAvendum nobis eſt, ut ſi fortè aliquid boni agimus, in præſenti ſeculo remunerationem accipiamus: ne fortè dicatur nobis [a]: *receperunt mercedem ſuam.* Niſi enim dives iſte aliquid boni egiſſet, unde in præſenti ſeculo remunerationem accepiſſet, nequaquam Abraham ei diceret [b]: *Recepiſti bona in vita tua.*

XLVIII. *Item* JOANNES CHRYSOSTOMUS homiliâ 67. ad Populum Antiochenum. [an. 382. *Antiochiæ.*]

QUid ergo turbamur? nemo videns Malignos proſperitatem habere, turbetur. Non eſt hìc retributio malignitatis, neque virtutis: ac, ſi aliquando contingat, ut aliqua ſit retributio vel malitiæ, vel virtutis; non tamen ſecundùm quod dignum eſt; ſed ſimpliciter, veluti quidam guſtus judicii: ut qui reſurrectionem non credunt talibus doceantur. Quando itaque videmus Malignum diteſcere; non ſubruamur: & quando videmus Bonum mala pati: non turbemur. Illic corona: illic ſupplicia. Eſt & alia ratio: quia non poteſt Malus in omnibus malus eſſe, ſed habet aliqua bona: neque Bonus in omnibus eſſe bonus, ſed habet aliqua peccata. Cùm ergo proſperitatem Malus habet, malo capitis ſui eſt. Cùm enim pro illis paucis Bonis retributionem hìc accipit, illic jàm pleniùs punietur.

GRATIAN. [c] *Sent. ibid.*

„ POTEST etiam [c] referri memoria Bonorum ad mitiorem pœnam habendam, ut bona, quæ inter multa mala fiunt, non proficiant ad præſentis vitæ, vel futuræ præmium obtinendum; ſed ad tolerabilius extremi judicii ſupplicium ſubeundum: ſicut de fide, & ceteris, quæ ſine charitate habentur, ſcribit

XLIX. AUGUSTINUS in libro de Patientia, *c.* 26. [c. an. 415. *in Africa.*]

[d] *Epheſ.* 4. [e] *Abeſt ab orig.* [f] *al.* gehennarum. *orig.* [g] 1. *Cor.* 13. [h] patientia. *vera lectio.*

SI quis autem non habens charitatem, quæ pertinet ad unitatem [d] ſpiritûs, & vinculum pacis, quo Catholica Eccleſia congregata connectitur, in aliquo ſchiſmate conſtitutus, ne Chriſtum neget, patitur tribulationes, anguſtias, famem, ſitim [e], nuditatem, perſecutionem, pericula, carceres, vincula, tormenta, gladium, vel flammas, vel beſtias, vel ipſam crucem timore gehennæ [f], & ignis æterni, nullo modo iſta culpanda ſunt: immò verò & hæc laudanda patientia eſt: (Non enim dicere poterimus, meliùs ei fuiſſet, ut Chriſtum negando nihil eorum pateretur, quæ paſſus eſt confitendo:) ſed exiſtimandum, fortaſſe tolerabilius ei futurum judicium, quàm ſi Chriſtum negando cuncta illa vitaret. Unde & illud, quod ait Apoſtolus [g]: *Si tradidero corpus meum, ut ardeam; charitatem autem non habuero, nihil mihi prodeſt:* nihil prodeſſe intelligitur ad regnum Cælorum obtinendum, non ad extremi judicii tolerabilius ſupplicium ſubeundum. *& ſuprà c.* 23.

§. 1. Hæc propter charitatem dicta ſint: ſine qua in nobis non poteſt eſſe vera pœnitentia [h]: quia in Bonis charitas Dei eſt, quæ tolerat omnia.

GRATIAN. 12. *Pars.* [i] *Sent.* 4. *diſt.* 14. Sup. *eâd. in ſalicibus.* [k] Sup. *diſt.* 50. *ſi quis poteſt.* Hugo de S. Vict. *lib.* 2. *de Sacram. p.* 14. *c.* 4.

„ PŒNITENTIA ergo, ut ex præmiſſis apparet, nulli in peccato perſeveranti utilis eſt, non tamen alicui deneganda eſt: quia ſentiet fructum ejus, cùm alteriùs criminis pœnitentiam egerit. Sic itaque pœnitentiæ definitio, & ceteræ autoritates ſibi conſonantes negant eum agere pœnitentiam, qui perſeverat in crimine, utilem videlicet ſibi, & fructuoſam. §. 1. Illud autem Ambroſii [i]: [Pœnitentia ſemel uſurpata, nec verè celebrata, & fructum prioris aufert, & uſum ſequentis amittit.] de ſolenni intelligitur: quæ cùm non verè celebrata fuerit, & fructum prioris, id eſt, ſui ipſius ſecuturam præcedentis, amittit (quia veniam, quam impetrare potuit, contempſit;) & uſum ſequentis aufert, ſecundùm conſuetudinem quarumdam Eccleſiarum, apud quas Pœnitentiæ ſolennitas non iteratur. De hac eadem Pœnitentia illud etiam intelligitur [k], [non eſt ſecundus locus Pœnitentiæ.]

AN PECCATA DIMISSA REDEANT.

DISTINCTIO IV.

GRATIAN. 1. *Pars.* [a] Hugo *lib.* 2. *de Sacram. p.* 15. *c. fin. Sent.* 4. *diſt.* 22. [b] *Pſal.* 108. [c] *Matth.* 18.

„ QUIA verò [a] multorum autoritatibus ſuprà monſtratum eſt Pœnitentiam verè celebrari, & peccata verè dimitti ei, qui aliquando in crimen recaſurus eſt; quæritur, an peccata dimiſſa redeant. Hujus Quæſtionis diverſorum varia eſt ſententia, aliis aſſerentibus, aliis contrà negantibus peccata ſemel dimiſſa ulteriùs replicari ad pœnam. §. 1. Quòd autem peccata ſemel dimiſſa redeant, multorum autoritatibus probatur: quarum prima eſt illa Prophetæ [b]; *In memoriam redeat iniquitas patrum ejus:* ſecunda illa Evangelii [c]: *Serve nequam, omne debitum dimiſi tibi.* Deinde in libro Pſalmorum ait